

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора фармацевтичних наук, професора Ткаченко Наталі Олександрівни, на дисертаційну роботу Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», представлену на здобуття наукового ступеня доктора фармацевтичних наук за спеціальністю 15.00.01 – технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.04 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Актуальність. Згідно з оцінками Дослідження глобального тягара хвороб, травм і факторів ризику (Global Burden of Diseases, Injuries, and Risk Factors Study) діабет є восьмою основною причиною смерті та інвалідності у світі. Тривалість життя хворих на цукровий діабет вдвічі менша, порівняно з їхніми однолітками, які не мають проблем зі здоров'ям і ведуть здоровий спосіб життя. Цукровий діабет є значним тягарем для систем охорони здоров'я з тенденцією до збільшення. Прогнозується, що до 2045 року витрати на це захворювання досягнуть понад 1054 мільярдів доларів США. За оцінками Міжнародної діабетичної федерації, глобальна поширеність діабету досягне 8,8 % до 2035 року, що призведе до значного фінансового навантаження на системи охорони здоров'я.

Згідно з висновками Міжнародної фармацевтичної федерації, у світі відбулася зміна парадигми фармацевтичної практики від «продукт-орієнтованої» до «пацієнт-орієнтованої». Фармацевтичну допомогу сьогодні розглядають як продовження медичної допомоги, а фармацевт сприймається населенням як експерт у галузі лікування різних хвороб та використання лікарських засобів. Проте його ролі у профілактиці цукрового діабету та фармацевтичному забезпеченні пацієнтів даної категорії не приділяється належна увага в Україні. В Україні відсутнє впровадження стандартів належної аптечної практики щодо цукрового діабету. Тому дисертаційна робота Власенко І. О., що присвячена теоретико-організаційним основам належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом є вельми актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Подана на розгляд дисертаційна робота відповідає напрямку науково-дослідної діяльності Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та виконана як самостійна наукова тема (державна реєстрація 0124U003136). Тема дисертаційної роботи затверджена на засіданні вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика 14.06.2023 р. (протокол № 6).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації. Проведений аналіз

роботи показує, що дисертант кваліфіковано, системно й комплексно підійшов до постановки наукової проблеми, визначення мети, основних завдань, об'єкту та предмету дослідження. Структура дисертації характеризується логічністю й послідовністю викладення матеріалу. Визначені автором дослідницькі завдання пов'язані з темою дисертаційної роботи та основними положеннями, що виносяться на захист. В дисертаційній роботі використано загальноновизнані наукові методи дослідження, які відповідають меті та завданням дисертаційного дослідження. Автором проаналізовано значну кількість джерел наукової та нормативно-правової бази, стандартів лікування, аспектів фармацевтичної допомоги даної категорії хворих, включно міжнародний досвід. За допомогою математико-статистичних методів оброблено результати анкетних опитувань (пацієнтів, фармацевтів, лікарів). Фармакоеконімічні дослідження проведено за адекватними методами. Сформульовані в дисертації висновки цілком відповідають поставленим дослідницьким завданням, є обґрунтованими та послідовно викладеними. При цьому, основні положення та висновки дисертаційної роботи ґрунтуються на ключових принципах і підходах сучасних стратегій профілактичних заходів та фармацевтичної допомоги хворим на цукровий діабет.

Наукова новизна одержаних результатів. В опонованій дисертаційній роботі сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків і пропозицій, які відзначаються науковою новизною, мають практичну спрямованість, сформульовані здобувачем самостійно та відображають особистий його внесок у розвиток фармацевтичної науки.

Найбільш вагомими результатами дисертаційного дослідження Власенко І. О., що характеризуються новизною та розкривають глибину та суть дисертаційного дослідження полягають в тому, що уперше:

- визначено елементи Належної аптечної практики та національні стандартні заходи з урахуванням особливостей системи охорони здоров'я та законодавчо-нормативної бази України в стратегії профілактики та управління ЦД;
- встановлено сучасні атрибути просвітницької діяльності аптеки згідно з Належної аптечної практики. Розроблено алгоритми просвітницької роботи аптек щодо профілактики ЦД згідно з належної аптечної практики;
- встановлено особливості фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет в умовах воєнного стану та окреслено рекомендації для їх фармацевтичного забезпечення в надзвичайних ситуаціях;
- розроблено фармакоеконімічну модель технології ранньої діагностики ЦД із встановленням економічної ефективності та збільшенням якісних років життя за двома сценаріями фармакотерапії;

- проведено маркетингові дослідження асортименту засобів моніторингу глікемії на фармацевтичному ринку України в динаміці з визначення вартості самоконтролю на підставі фармакоекономічних досліджень;
- визначено методологічно-організаційні підходи залучення фармацевтів для подолання вагання вакцинації проти грипу;
- запропоновано методологічні підходи для забезпечення хворих на цукровий діабет в гуманітарних кризах із визначенням елементів фармацевтичної допомоги в умовах воєнного стану та супроводу біженців із України, хворих на цукровий діабет;
- встановлено бар'єри надання фармацевтичної допомоги пацієнтам із цукровим діабетом в Україні та розроблено компетенції теоретичних знань та практичних навичок для фармацевтів для впровадження Належної аптечної практики щодо цукрового діабету;

За дослідженнями, наведеними в дисертації удосконалено:

- система фармацевтичної допомоги та фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет на підставі впровадження сучасних схем лікування цукрового діабету 2 типу шляхом виявлення бар'єрів та факторів, що впливають на призначення лікаря гіпоглікемізуючих препаратів;
- заходи роботи аптек щодо цукрового діабету шляхом розроблення алгоритму проведення просвітницьких акцій та організації навчання в аптеці пацієнтів самоконтролю діабету;
- елементи фармацевтичної освіти для забезпечення впровадження належної аптечної практики щодо профілактики та лікування цукрового діабету.

За результатами наукових досліджень набуло подальшого розвитку:

- аналіз основних проблем і перспектив, організаційно-економічних і нормативно-правових основ Належної аптечної практики щодо цукрового діабету в практичній фармації різних країн світу;
- методологія проведення маркетингових досліджень й аналіз фармацевтичного ринку України гіпоглікемізуючих препаратів;
- науково-методичні положення щодо проведення аналізу показників доступності та адекватності платоспроможності зайнятого населення та пенсіонерів щодо гіпоглікемізуючих препаратів та обґрунтування розширення доступу до лікування якісними, безпечними, ефективними гіпоглікемізуючими лікарськими засобами на підставі маркетингу та фармакоекономічних досліджень;
- елементи фармацевтичної допомоги хворим на цукровий діабет при відпуску препаратів інсуліну та засобів моніторингу глікемії;
- розроблення стандартних операційних процедур для впровадження Належної аптечної практики в практичну діяльність аптек;

- удосконалення комунікативних компетенцій фармацевтів з урахуванням сучасних тенденцій спілкування з хворими на цукровий діабет, що забезпечує пацієнт-орієнтований підхід фармацевтичної допомоги.

Новизну роботи підтверджують Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір окремих елементів дисертаційної роботи (№ 117498 від 23.03.2023; № 117499 від 23.03.2023; № 117500 від 23.03.2023; № 117501 від 23.03.2023).

Теоретичне значення результатів дослідження полягає в тому, що вона суттєво збагачує теорію організації фармацевтичної справи в частині теоретичних та організаційних основ належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом, в тому числі в умовах воєнного стану.

Практичне значення одержаних результатів наукового дослідження становлять науково-методичну основу для удосконалення фармацевтичного забезпечення та надання фармацевтичної допомоги хворих на цукровий діабет в Україні, з метою запобігання ускладнень та підвищення якості життя та його тривалості. Методико-організаційні аспекти профілактики цукрового діабету присвячено окремий розділ, в якому розроблено алгоритми та рекомендації для організації профілактичних заходів щодо ЦД в аптеках.

Визначено стратегії втручання (інтервенцій) фармацевтів за стандартами НАП, що покращить прихильність до лікування пацієнтів цієї нозології. Фармацевтичний супровід набуває особливого значення в період воєнного стану.

Для впровадження стратегії профілактики та управління цукровим діабетом в аптечних закладах розроблено Стандартні операційні процедури, практичні рекомендації, алгоритми дій та заходів з позицій практичної фармації.

Розроблено організаційно-методичні підходи сприяння забезпеченню потреб біженців з України, хворих на ЦД шляхом надання дистанційних фармацевтичних послуг.

Для запобігання наслідкам інфекційних хвороб запропоновано схему взаємодії аптеки із медичним закладом із визначенням дорожньої карти для пацієнта. Розроблено структурований контент рекомендацій для фармацевтів, що дасть змогу залучати фармацевтів у подолання вагання вакцинації даної категорії хворих, що знаходиться у зоні ризику.

Фармакоекономічні дослідження спрямовані на обґрунтування розширення переліку лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, що забезпечить доступність сучасних схем терапії цукрового діабету. Аналіз витрат на контроль глікемії цукрового діабету за різними стратегіями лікування є обґрунтуванням для прийняття рішень щодо відшкодування витратних матеріалів (часткового/повного) та встановлення пріоритетних категорій хворих для першочергового запровадження.

Методом моделювання з послідуючою оцінкою медичних технологій обґрунтовано необхідності проведення скринінгу на ЦД. Дана розробка дозволяє

використовувати її для прогнозування ефекту при різних сценаріях діагностики чи лікування.

Для оперативного впровадження елементів належної аптечної практики хворим на ЦД розроблено Програму Циклу тематичного удосконалення «Роль фармацевтичного працівника у стратегії профілактики та управлінні цукровим діабетом». Розроблено стандартну операційну процедуру «Особливості комунікації при наданні фармацевтичної допомоги пацієнтам із цукровим діабетом».

Практична цінність дисертаційної роботи підтверджена актами впровадження матеріалів дослідження в освітню і наукову роботу кафедр фармацевтичного профілю закладів вищої та післядипломної освіти, професійну діяльність фармацевтичних підприємств, аптечних закладів, консультативну та інформаційно-просвітню роботу фахових громадських та пацієнтських організацій.

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях. Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані у 59 наукових працях: 25 статей у наукових фахових виданнях (4 статті, які індексуються у міжнародній наукометричній базі *Web of Science та Scopus*); 3 статті у інших міжнародних виданнях; 4 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір; 3 навчальних посібника; 1 методичні рекомендації; 1 довідник; 13 тез доповідей на науково-практичних конференціях міжнародного та національного рівнів (з яких 3 надруковано у виданнях, проіндексованих у базах даних *Scopus*). Основні положення дисертаційного дослідження доповідалися та обговорювалися на різних вітчизняних та закордонних науково-практичних заходах протягом.

Характеристика розділів, оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційна робота Власенко І.О. має традиційну структуру і складається зі вступу, семи розділів, загальних висновків, списку використаних джерел літератури і додатків. Список використаної літератури містить достатню кількість посилань, переважна більшість з яких – іноземні. Раціонально і логічно до змісту роботи використовуються таблиці і рисунки.

В основі **вступу** лежить чітко розкрита актуальність, мета, завдання, об'єкт та предмет даного дослідження; обсяг та структура дисертації; методи дослідження; наукова новизна, теоретичне та практичне значення отриманих результатів та їх впровадження; дані стосовно апробації дисертаційного дослідження, особистий внесок здобувача.

Перший розділ «Аналітичне дослідження сучасних медичних та фармацевтичних аспектів цукрового діабету» присвячено аналізу наукових та нормативно-правових публікацій щодо проблем цукрового діабету в світі та Україні з урахуванням воєнного стану. Огляд літератури ретельно систематизований та базується на сучасних публікаціях. Проведено огляд фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет, а саме лікарських

засобів, рослинної сировини, засобів контролю глікемії. За результатами проведеного аналізу автором визначено напрямок дисертаційного дослідження, сформовано його мету та завдання.

Другий розділ - «Обґрунтування загальної концепції дослідження. Об'єкти та методи» присвячено програмі дисертаційного дослідження, яке проводилося у десять етапів з використанням системного підходу задля можливості отримання достовірної інформації для оцінки стану об'єкту дослідження. В розділі представлено загальну концепцію дослідження та детально розкрито інформаційну базу та обсяги дисертаційного дослідження. Представлена дисертантом методологія та структурно-логічна послідовність проведення дослідження підтверджує її високий науково-методичний рівень.

Третій розділ - «Вивчення стану фармацевтичного забезпечення та преференцій пацієнтів із цукровим діабетом» присвячено вивченню стану фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет, в тому числі, з запровадженням воєнного стану. Встановлено чисельні проблеми, які потребують вирішення як на рівні організації роботи аптек, так і удосконалення моделі надання відповідної фармацевтичної допомоги, інформаційного супроводу та впровадження додаткових фармацевтичних послуг.

Методом анкетування встановлено преференцій пацієнтів із цукровим діабетом щодо діяльності аптек та фармацевтичних послуг. За думкою пацієнтів в аптечних закладів доцільно мати широкий асортименту товару, програми лояльності на діабетичні товари надавати фармацевтичні консультації з прийому ліків, їх взаємодії із іншими лікарськими засобами та харчовими продуктами. Вивчення проблем медико-фармацевтичного забезпечення українських біженців із цукровим діабетом показали, що вони пов'язали з мовним бар'єром та особливостями функціонування системам охорони здоров'я європейських країн.

Четвертий розділ - «Дослідження доступності фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет» присвячено вивченню як фізичної, так і економічної доступності гіпозлікемізуючих препаратів та глюкометрів. На підставі анкетування лікарів встановило, що на призначення ЛЗ впливає низка факторів: висока ефективність та безпечність ЛЗ, включення ЛЗ в стандарти лікування, купівельна спроможність пацієнта та наявність ЛЗ в програмі реімбурсації. Тому було проведено аудит переліку пероральних гіпозлікемізуючих препаратів, вартість яких підлягає відшкодуванню за програмою державних гарантій, показав незначну їх кількість за міжнародною непатентованою назвою (метформін, глібенкламід, гліклазид), які підлягають відшкодуванню, більшість із яких, вітчизняного виробництва. Фармакоеконімічний аналіз продемонстрував, що з початком воєнного стану в Україні система реімбурсації зазнала негативних змін, але вдалося зберегти її функціонування. Встановлено, що кількість МНН препаратів не змінено. Відшкодуванню підлягають ЛЗ в основному українського виробника, що забезпечує стабільність постачання ліків і набуває актуальності в надзвичайних ситуаціях.

Розрахований коефіцієнт адекватності платоспроможності показав недостатню соціально-економічну доступність асортименту цукрознижувальних препаратів для лікування цукрового діабету 2 типу, а при незначній кількості за міжнародною непатентованою назвою реімбурсованих препаратів, робить обмеженим доступ до впровадження сучасних схем терапії для пацієнтів, особливо, для пенсіонерів.

Визначено найбільш- та найменш- витратні процедури самоконтролю з урахуванням сценаріїв лікування та термінів часу від 1 дня до 1 року. Проведено порівняльне фармакоекономічне дослідження матеріальних прямих витрат самоконтроль цукрового діабету в Україні, Молдові та Грузії, яке показало, що в Україні найнижча вартість самоконтролю. Встановлено обмеження доступності до новітніх технологій в галузі цукрового діабету в Україні, які вже застосовуються в інших країнах.

П'ятий розділ - «Основні підходи до розроблення стандартів належної аптечної практики на етапі управління цукровим діабетом» присвячено визначенню інтервенцій фармацевта для допомоги хворому в управлінні захворювання. Використовуючи свої знання, навички та професійне судження фармацевти мають не тільки забезпечувати пацієнта лікарськими засобами та медичними виробами, а й впливати на дотримання плану лікування та способу життя. Тому було визначено елементи Належної аптечної практики в стратегії управління цукровим діабетом. З позицій практичного застосування, розроблено рекомендації у вигляді Стандартних операційних процедур щодо відпуску інсулінів, в яких звертається увага на правильне зберігання в побутових умовах, з урахування останніх досліджень. Сформульовано рекомендації для пацієнтів щодо зберігання інсулінів під час подорожі.

Представлено узагальнений аналіз щодо міжнародної та вітчизняної регуляторної бази, взаємозамінності, заміни оригінальних препаратів інсуліну на біосиміляри інсуліну.

Визначено, що широкий асортимент, особливості застосування, додаткові функції та комплектація глюкометрів надає можливість хворим на цукровий діабет обрати необхідний прилад для самоконтролю, який у повній мірі задовольнить його потреби та вимоги. Визначено та сформовано фактори, які впливають на вибір глюкометра та пріоритети для різних вікових груп. Знання особливостей глюкометрів є важливим аспектом для аптечних працівників при наданні фармацевтичної допомоги хворим на цукровий діабет. На підставі досліджень та з урахуванням встановлених пріоритетів при виборі глюкометра розроблено Стандартну операційну процедуру «Відпуск глюкометрів в аптечних закладах».

В умовах воєнного стану відбуваються зміни у забезпеченні хворих на цукровий діабет, тому проаналізовано дії для медичного та фармацевтичного забезпечення в динаміці. Аналіз показав, що при неготовності системи охорони здоров'я України до воєнних дій, було здійснено термінові відповідні дії Уряду, які дозволили забезпечити безперервне лікування хворих на цукровий діабет на підконтрольних територіях.

Розроблено Стандартну операційну процедуру «Фармацевтична допомога хворим на цукровий діабет в аптечних закладах в умовах воєнного стану», яку доцільно застосовувати не тільки при відпуску препаратів, а також в просвітницькій роботі аптеки щодо діабету. З урахуванням національних особливостей охорони здоров'я, розроблено основні елементи «кризової діабетичної сумки», які доцільно використати в практичній діяльності фармацевта для надання консультацій в період гуманітарної кризи.

Шостий розділ - «Розроблення основних положень належної аптечної практики на етапі профілактики цукрового діабету та його ускладнень». З урахуванням національних пріоритетів розроблено алгоритм дій фармацевта в реалізації скринінгу на цукровий діабет» для визначення осіб груп ризику серед відвідувачів аптек та надання їм відповідних рекомендацій. Алгоритм сформовано у схематичному вигляді для практичного використання та сприйняття фармацевтом в загальному контексті алгоритму дій. Сформовано рекомендовані підходи для профілактики цукрового діабету 2 типу, включно, подолання тютюнозалежності.

Визначено організаційно-методологічні підходи навчання самоконтролю в аптеках. Опрацьовано рекомендації щодо проведення просвітницьких акцій до Всесвітнього Дня діабету із позицій практичного застосування.

Фармакоеконімічне моделювання ранньої діагностики цукрового діабету показало, що застосування такої технології буде повністю домінуючою технологією: більші очікувані показники якісних років життя, з економією коштів на одного пацієнта в рік. В цілому, в результаті проведеного фармакоеконімічного аналізу були показані переваги періодичної діагностики. При порівнянні цей сценарій був визначений як витратно-ефективна технологія, навіть в умовах невизначеності.

Сьомий розділ - «Обґрунтування елементів фармацевтичної освіти для забезпечення належної аптечної практики щодо профілактики та лікування цукрового діабету» демонструє обґрунтування удосконалення освіти фармацевтів для забезпечення елементів належної аптечної практики щодо цукрового діабету. На підставі проведеного анкетування фармацевтів встановлено основні бар'єри для надання нових спеціалізованих послуг хворим на цукровий діабет: брак часу і вартість додаткового часу для надання послуг; конфіденційність пацієнта, неналагоджена співпраця лікарів і фармацевтів та відсутність у фармацевта відповідних професійних навичок консультування з питань цукрового діабету. Більшість фармацевтів розуміють важливість проблеми надання спеціальної фармацевтичної допомоги хворим на цукровий діабет та позитивно висловлюються за впровадження фармацевтичної допомоги пацієнтам зазначеної нозології. Обґрунтовано необхідність удосконалення навчання фармацевтів навичкам спілкування як за обсягом, так і за методами навчання на до- та післядипломному етапах освіти. Для оперативного впровадження елементів належної аптечної практики хворим на цукровий діабет, з урахуванням пріоритетів навчання фармацевтів, розроблено Програму Циклу

тематичного удосконалення «Роль фармацевтичного працівника у стратегії профілактики та управлінні цукровим діабетом».

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертаційної роботи.
Оцінюючи значний високий рівень виконання й представлення дисертаційної роботи, варто висловити деякі **побажання та зауваження**:

1. На мою думку, підрозділ 1.4, в якому приведено аналіз асортименту гіпоглікемічних препаратів синтетичного та рослинного походження, доцільно розмістити в розділі 2 як частину обґрунтування концепції дослідження.

2. Табл. 4.2, в якій наведено узагальнену інформацію щодо лікарських рослин, які представлено на фармацевтичному ринку України з урахуванням виробників та фасовки, доцільно було би перенести у додатки, а у самому розділі 4 розширити коментарі щодо даних таблиці.

3. Таблицю 6.4, в якій структуровано контент інформаційного супроводу щодо вакцинації проти грипу пацієнтів із ЦД, займає значний обсяг та перевантажує розділ. Тому доцільно було би перенести в додатки.

4. Для ліпшого сприйняття інформації таблиці 7.4 - Характеристика експертної панелі фармацевтичних працівників, доцільно навести у розділі 2, де як раз добре описані методи дослідження.

5. Вважаю за доцільним включити відповідні пункти щодо взаємозаміщення (заміщення) біосимілярів інсуліну в стандартну операційну щодо відпуску препаратів інсуліну.

6. У роботі мова йде про фармацевтичну допомогу пацієнта (хворим з ЦД) аптечними закладами, проте у дисертантка по тексту вживає «клієнт» (наприклад, ст. 130, 152, 156), що вносить незначну суперечність у загальну стратегію пацієнт-орієнтованого підходу в охороні здоров'я при наданні медичної допомоги.

7. У роботі мають місце поодинокі друкарські помилки, орфографічні та синтаксичні недоліки.

Однак, зазначені зауваження не є принциповими, здебільшого стосуються оформлення і не мають відношення до суті роботи.

При ознайомленні з дисертаційною роботою виникли наступні **питання**, які варто обговорити у ході наукової дискусії:

1. У роботі Вами проведено порівняльний аналіз пропозицій глюкометрів та тест-смужок, їх цінової політики на фармацевтичних ринках України, Молдови та Грузії. Обґрунтуйте вибір цих країн для порівняння.

2. Чи проводили Ви оцінку "якість життя" хворих на цукровий діабет? І за допомогою яких параметрів можна оцінити якість життя хворих на цукровий діабет?

3. Поясніть, чому включення голок для шприц-ручок в програму реімбурсації сприяє виконанню пацієнтами рекомендацій щодо заміни голок при проведенні ін'єкції?

Висновок. Дисертаційна робота Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора фармацевтичних наук за спеціальністю – 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, виконаним на сучасному рівні, що пропонує нове вирішення актуальної науково-практичної проблеми – реалізація стратегії профілактики та управління цукровим діабетом із залученням фармацевтичних працівників.

Представлена дисертаційна робота за своєю актуальністю, науково-методичним рівнем, обсягом проведених досліджень, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів, рівнем їх висвітлення та впровадження в практичну діяльність відповідає паспорту наукової спеціальності 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація», принципам академічної доброчесності та етичним нормам і принципам проведення наукових досліджень, вимогам п.п. 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 року № 1197 та вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор – Власенко Ірина Олексіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора фармацевтичних наук за спеціальністю – 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація».

Опонент,
завідувач кафедри управління та
економіки фармації,
Запорізького державного медико-
фармацевтичного університету,
доктор фармацевтичних наук, професор

Наталя ТКАЧЕНКО

Handwritten signature in blue ink.

*Відсутнє до спеціалізованої
вченої ради
кафедри № 26 від 13.04
вченої секції
доктор
М.І. Журав*